

Co se mění od ledna 2013? Novinky Ministerstva práce a sociálních věcí

Nový rok přinese změny v oblasti práce a sociálních věcí. Ty nejzásadnější se týkají důchodů a sociální karty. K 1. lednu se však mění také sociálně-právní ochrana dětí, minimální mzda, zákoník práce, podpora v nezaměstnanosti nebo zákon o sociálních službách.

DŮCHODOVÁ REFORMA

Lepší zabezpečení ve stáří z více zdrojů má zajistit druhý pilíř důchodového systému zavedený v rámci důchodové reformy. Mimo jiné umožní uzavírat nové celoživotní důchodové spoření. Lidé se budou moci sami rozhodnout, zda do systému vstoupí - smlouvu o důchodovém spoření bude moci uzavřít každý, komu je víc než 18 let a dosud nedostává starobní důchod z českého důchodového pojištění, tedy z I. pilíře. Lidé nad 35 let mohou do II. pilíře vstoupit do 30. června 2013, mladší pak do konce kalendářního roku, kdy jim bude 35 let.

Každému, kdo se rozhodne spořit ve II. pilíři, se sníží pojistné na důchodové pojištění, které dnes platí do I. pilíře. A to o 3 %, tedy z 28 % na 25 %. Tuto částku, k níž přidá další 2 procenta ze svých příjmů, si bude spořit na individuální účet u penzijní společnosti.

Klient si bude moci zvolit jeden ze tří způsobů výplaty: doživotní starobní důchod, doživotní starobní důchod se sjednanou výplatou pozůstalostního důchodu po dobu tří let, anebo starobní důchod na 20 let. Výše vypláceného důchodu bude záviset na tom, jaký druh penze si lidé zvolí, kolik si celkem naspoří a případně i na tom, kolik jim bude let.

Od 1. ledna 2013 se mění také **III. důchodový pilíř:**

- penzijní připojištění se státním příspěvkem se mění na doplňkové penzijní spoření,
- mění se pravidla výplaty dávek,
- zavádí se tzv. předdůchody.

DŮCHODY

Od splátky důchodu v lednu 2013 se zvyšují všechny důchody vyplácené z českého důchodového systému, tedy z I. pilíře. Týká se to důchodů starobních (včetně předčasných), invalidních (pro invaliditu prvního, druhého i třetího stupně) a pozůstalostních (vdovských, vdoveckých a sirotčích).

Základní výměra důchodu (stejná pro všechny druhy důchodů) se zvýší o 60 Kč z 2 270 Kč na 2 330 Kč. Procentní výměra důchodu, která je individuální a odvíjí se od získaných dob důchodového pojištění a příjmů, vzroste o 0,9 %. Zvýšení provede Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) automaticky, není potřeba o ně žádat.

V září 2012 ČSSZ evidovala 2 855 623 lidí pobírajících starobní, invalidní a pozůstalostní důchod. Více na <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/informace/media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2012/2012-11-09- Duchod-pobira-v-cr-pres-2-855-000- Duchodcu-na-zpusobu-jeho-vyplaty-se-nic-nemeni.htm> .



sKARTY

Nová sKarta bude přátelštější k lidem. Novela zákonů o zaměstnanosti a sociálně-právní ochraně dětí umožní do doby vydání sKarty - stejně jako u ostatních dávek - vyplácet podpory v nezaměstnanosti a dávky péstounské péče stávajícím způsobem, tedy převodem na bankovní účet nebo v hotovosti.

Chystají se i další zásadní legislativní změny, které vycházejí z nedávné dohody ministryně práce a sociálních věcí Ludmily Müllerové, premiéra Petra Nečase, České spořitelny a České pošty. Mají se mimo jiné týkat způsobu nakládání s osobními údaji a jejich ochrany. V zákoně by rovněž mělo být zakotveno zmocnění a rozsah předávaných údajů držiteli bankovní licence. Právní předpis má definovat:

- dobrovolnost platební funkce sKarty,
- povinnost převzít sKartu jako identifikační kartu,
- nebude nutné podepisovat žádný dokument o zřízení účtu k sKartě ani přebírání PIN,
- za doručení dávek prostřednictvím poštovní poukázky budou klienti platit regulovanou cenu,
- lidé, kteří pobírají dávky hmotné nouze, nebudou muset za poštovní poukázku platit vůbec.

Současně se bude upravovat smlouva s Českou spořitelnou.

sKartou, nebo-li průkazem, se klienti prokazují úřadům práce. Slouží jako identifikační doklad těch, kteří pobírají sociální dávky. **sKarty dnes používá více než 180 tisíc lidí, stát jim přes ně poslal téměř dvě miliardy korun.** Každý občan při převzetí sKarty dostane také informace o všech funkcích, které může využít, včetně způsobu používání jako průkazu TP, ZTP a ZTP/P. MPSV předpokládá, že se celkem vydá 1,2 milionů sKaret.

PLATY SOUDCŮ

Od Nového roku by se měly zvýšit platy soudců na 2,75násobek průměrné nominální mzdy v nepodnikatelské sféře. Potřebnou novelu zákona č. 236/1995 Sb., kterou poslední pátek roku 2012 nechal projít dál Senát, má nyní k podpisu prezident.

SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA DĚTÍ

Nový zákon podpoří výchovu dětí v přirozeném prostředí, případně v náhradním rodinném prostředí a omezí jejich umísťování do ústavů. Stanovuje závazné postupy pro činnost orgánů sociálně-právní ochrany dětí, zejména využívání metod sociální práce či vyhodnocování situace dítěte a rodiny se zaměřením na identifikaci ohroženého dítěte. Součástí je i vypracování individuálního plánu ochrany dítěte či pořádání případových konferencí. Více se rovněž bude podporovat péstounská péče, sjednocovat její hmotné zabezpečení, obecně jde tedy o **profesionalizaci péstounské péče**. Nechybí ani **standards kvality** práce či nastavení minimálních rámců činnosti pro všechny, kdo v systému sociálně-právní ochrany dětí působí.

MINIMÁLNÍ MZDA

Od 1. ledna 2013 ruší všechny nižší sazby minimální mzdy a zůstává pouze jedna stejná pro všechny. Pro zaměstnance odměňované hodinovou mzdou je 48,10 Kč za hodinu, pro zaměstnance odměňované měsíční mzdou pak 8 000 Kč za měsíc. Obojí se týká čtyřicetihodinové týdenní pracovní doby. Vychází to z nařízení vlády č. 246/2012 Sb., které vychází z principu rovnosti v odměňování zaměstnanců. Podrobnosti o minimální mzdě od 1. ledna 2013 jsou dostupné na adrese <http://www.mpsv.cz/cs/13833>.



PODPORA V NEZAMĚSTNANOSTI

Podpora v nezaměstnanosti se zvyšuje. Zatímco v roce 2012 mohl uchazeč o zaměstnání maximálně dostat 13 761 Kč za měsíc a v případě rekvalifikace pak 15 422 Kč, od ledna 2013 to je **maximálně 14 157 Kč**. Při rekvalifikaci pak **15 866 Kč**.

ZÁKONÍK PRÁCE

Podle novely zákoníku práce a zákona o zdravotnické záchranné službě se rozšiřuje okruh zaměstnanců, kteří mají nárok na dodatkovou dovolenou. Nově mezi ně patří zdravotničtí pracovníci, kteří vykonávají činnosti při poskytování zdravotnické záchranné služby alespoň v rozsahu poloviny stanovené týdenní pracovní doby.

ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÍ A SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Nově je možné pobírat současně rodičovský příspěvek a příspěvek na péči. Příspěvek na mobilitu budou dostávat – v případech hodných zvláštního zřetele – i lidé, kteří využívají pobytové sociální služby. Rovněž se **o 2 000 Kč zvýší příspěvek na péči** pro nezaopatřené dítě ve věku 4 až 7 let, kterému tato dávka náleží ve stupni III nebo IV.

Novela zákona o sociálních službách umožní ministerstvu práce a sociálních věcí **zřizovat zařízení sociálních služeb jako státní příspěvkové organizace**. Současně se mění právní forma u existujících zařízení sociálních služeb, která byla zřízena ministerstvem jako organizační složky státu, na státní příspěvkové organizace.

ŽIVOTNÍ A EXISTENČNÍ MINIMUM

Částky životního a existenčního minima se nezvýší, nesplnily se totiž valorizační podmínky. V platnosti tedy zůstává výše životního a existenčního minima podle nařízení vlády č. 409/2011 Sb. s účinností od 1. ledna 2012. *Měsíčně je životní minimum pro jednotlivce i nadále 3 410 Kč, existenční minimum pak 2 200 Kč.* Více na <http://www.mpsv.cz/cs/11852>.

NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ

Redukční hranice týkající se denního vyměřovacího základu, na základě kterého se vypočítá například nemocenské, jsou pro rok 2013 následující:

- první redukční hranice **863 Kč**,
- druhá redukční hranice **1 295 Kč**,
- třetí redukční hranice **2 589 Kč**.

POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

Konkrétní změny:

- částka průměrné mzdy pro účely pojistného je 25 884 Kč,
- maximální vyměřovací základ pro placení pojistného je 1 242 432 Kč,
- rozhodná částka (daňový základ) zakládající účast na důchodovém pojištění OSVČ, která vykonává vedlejší činnost v roce 2013, je 62 121 Kč,
- minimální měsíční základ pro placení záloh na pojistné pro **OSVČ vykonávající hlavní činnost** je 6 471 Kč – z toho **minimální záloha** na pojistné činí **1 890 Kč**,
- minimální měsíční vyměřovací základ pro **OSVČ vykonávající vedlejší výdělečnou činnost** je 2 589 Kč – z toho **minimální záloha** na pojistné činí **756 Kč**.



VÝPOČET NEZAMĚSTNANOSTI

Od ledna 2013 se bude používat nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v České republice s názvem Podíl nezaměstnaných osob. Bude vyjadřovat podíl nezaměstnaných ze všech obyvatel v daném věku. Dosavadní míra nezaměstnanosti poměruje uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám. Více informací k novému ukazateli je dostupných na <http://www.mpsv.cz/cs/13851>.

V některých dávkách platí změny už od 1. prosince 2012. Více informací lze najít v tiskové zprávě „Hlavní změny v nepojistných dávkových systémech od 1. 12. 2012“ na <http://www.mpsv.cz/cs/32>.

*Štěpánka Filipová
tisková mluvčí*